

POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

Zunanja evalvacija študijskega programa

VIST – Fakulteta za aplikativne vede | Foto:
študentje 3. letnika Fotografije 1. st., Atelje
reklamne in modne fotografije; Mentorja: Branko
Čeak in Jure Horvat, dipl. foto. (VS); 3. l. 2019/20

Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta

Študijski program tretje stopnje Pedagogika

Izr. prof. dr. Dejan Hozjan
Red. prof. dr. Edita Slunjski
Kristina Debenjak

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

POROČILO O ZUNANJI EVALVACIJI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj in predlagatelj: **Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta**

Študijski program: Pedagogika, doktorski, tretja, izredni, Maribor

Skupina strokovnjakov:

predsednik	<i>izr. prof. dr. Dejan Hozjan, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta</i>
članica	<i>red. prof. dr. Edita Slunjski, Univerza v Zagrebu, Filozofska fakulteta</i>
članica	<i>Kristina Debenjak, Univerza v Ljubljani, doktorska študentka</i>

Datum oddaje akreditacijskega poročila agenciji: 25. 7. 2023

Podpis predsednika skupine strokovnjakov: _____

UVOD

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela 22. aprila 2022. Skupina strokovnjakov je vsebinsko uskladila strokovno mnenje in pripravila skupno poročilo o izpolnjevanju meril za akreditacijo doktorskega študijskega programa Pedagogika.

Pri pripravi poročila sta bili izvedeni dve srečanji. Uvodno srečanje, ki je potekalo 12. maja 2023 na daljavo. Namen srečanja je bil dogovor o načinu dela skupine. Drugo srečanje pa je bilo namenjeno pripravi na obisk Filozofske fakultete, Univerza v Mariboru. Le to je potekalo na daljavo, in sicer 21. in 22. junija 2023.

Osnutek poročila je bil posredovan 18. julija 2023 vsem članom skupine strokovnjakov v končni pregled. Po potrditvi končnega poročila s strani vseh članov, je le to bilo posredovano NAKVIS-u.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Zunanja evalvacija študijskega programa (številna tabela)				
Področja presoje	Izpolnjuje standarde kakovosti		Delno izpolnjuje standarde kakovosti	Ne izpolnjuje standardov kakovosti
	Prednosti	Priložnosti za izboljšanje		
Notranje zagotavljanje in izboljševanje kakovosti študijskega programa				
Standard 1	1	4	0	0
Standard 2	1	3	0	0
Spreminjanje in posodabljanje študijskega programa				
Standard 3	3	2	0	0
Izvajanje študijskega programa				
Standard 4	5	4	0	0
Standard 5	3	0	0	0
Odličnost	1			

UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

Temeljna usmeritev za presojo po posameznih standardih:

Skupina strokovnjakov vsak predpisani standard kakovosti presoja na dveh ravneh v skladu z določbami o presoji, ki so podrobneje opredeljene v V. poglavju meril (OBRAZCI VLOG). Na prvi objektivno presodi in z argumenti podpre izpolnjevanje standarda. S tem presoja skladnost, obstoj ali izvajanje predpisanega. Na drugi ravni pa ugotovljeno stanje kvalitativno vrednoti v obsegu nad (ali pa pod) sprejemljivim in s tem presodi tudi kakovost. Na tej ravni presoje z argumenti strokovno oceni, kaj je zelo dobro, dobro, kaj ni oziroma kaj bi lahko bilo boljše. Če je nekaj skladno s predpisom, še ni nujno dobro. Nasprotno nekaj ni nujno slabo, če ni (povsem) skladno s predpisom, saj je visoko šolstvo raznoliko, dobro pa se lahko skriva ravno v posebnosti ali izjemnosti. Medtem ko nekateri standardi kakovosti vsebujejo kvalifikatorje, kot je 'kakovosten', drugi izrecno sprašujejo zgolj po primernosti, ustreznosti ali le obstoju oziroma izvajanju nečesa. Skupina strokovnjakov temu navkljub vselej presoja na dveh ravneh – iz prve ravni na koncu posameznega standarda povzame morebitne neskladnosti ali večje pomanjkljivosti, iz druge pa prednosti in priložnosti za izboljšanje, tako kot izhajajo iz ugotovitev in ocen, in ne po načelu, da morajo biti številčno uravnotežene, ali po kakšnem drugem načelu.

NOTRANJE ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. standard: Visokošolski zavod evalvira in posodablja vsebino, sestavo in izvajanje študijskega programa.

a) samoevalvacija študijskega programa omogoča njegovo razvijanje in posodabljanje, tako da se ohranja njegova aktualnost ter ustvarja kakovostno izobraževalno okolje:

Samoevalvacija študijskega programa se izvaja na letni ravni. Samoevalvacijsko poročilo vsebuje osnovne podatke o študijskem programu (vrsta, stopnja, trajanje, oblika in vodja), priporočila za ocenjevani študijski program v preteklem letu, vključene deležnike, glavne ugotovitve in priporočila za izboljšanje kakovosti študijskega programa, glavne ugotovitve in predlog ukrepov na podlagi analize rezultatov ankete o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev in sodelavcev v preteklem letu, glavne ugotovitve in predlog ukrepov na podlagi analize rezultatov ankete o obremenitvi študentov po učnih enotah v preteklem letu, glavne ugotovitve in predlog ukrepov na podlagi rezultatov ankete o zadovoljstvu s študijem na osnovi mnenja študentov ob zaključku študija, glavne ugotovitve in predlog ukrepov na podlagi analize podatkov in kazalnikov za področje izobraževalne dejavnosti, glavne ugotovitve in predlog ukrepov na podlagi analize vpisa v dodiplomske/podiplomske študijske programe v preteklem letu, glavne ugotovitve in predlog ukrepov na podlagi analize izvedbe študijskega programa z vidika spodbujanja študentov k aktivni vlogi v učnem procesu in uvajanja pedagoških inovacij, glavne ugotovitve in predlog ukrepov na

podlagi presoje ustreznosti načinov preverjanja in ocenjevanja znanja študentov, glavne ugotovitve in predlog ukrepov na podlagi analize izvedbe praktičnega usposabljanja v delovnem okolju ali dela študentov v znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oz. umetniških projektih ob upoštevanju 33. člena ZVIS, glavne ugotovitve in predlog ukrepov v zvezi z ustreznostjo pedagoških in raziskovalnih referenc nosilcev in izvajalcev učnih enot evalviranega študijskega programa. Kljub navedenemu pa ugotavljamo, da samoevalvacijski postopek ni dovolj prilagojen posebnostim doktorskega študijskega programa Pedagogika. Zato je smiselno razmišljati o spremembi načina samoevalvacije na način, da se izvaja v daljšem časovnem obdobju. To bi omogočilo natančnejše spremljanje novosti, ki se vanj uvajajo z namenom njegovega izboljšanja.

Iz pogovorov z različnimi deležniki študijskega programa in vpogleda v predloženo dokumentacijo je razvidno, da Univerza v Mariboru in Filozofska fakulteta redno in poglobljeno evalvira in posodablja vsebino, sestavo in uspešnost doktorskega študijskega programa Pedagogika. Skupno stališče zaposlenih, ki sodelujejo pri oblikovanju, izvedbi in evalvaciji programa, je, da kakovost študija v največji meri določa kakovost mentorjev in študentov. Posebej pomemben parameter kakovosti študijskega programa Pedagogika je spoštovanje znanstvenih in raziskovalnih afinitet in preferenc študentov, čemur botruje majhno število študentov, torej visoka stopnja personalizacije samega študija. O slednjem pričajo študenti, ki izražajo zadovoljstvo tako z dostopnostjo mentorjev kot tudi z intenzivnostjo in oblikami podpore, ki so jih deležni med študijem. Prav tako študenti in učitelji izražajo zadovoljstvo z razmerjem skupnih in individualno izvedenih vsebin. Omenjeno razmerje bi bilo smiselno ohraniti, saj se na ta način lahko upoštevajo različne stopnje poznavanja metodologije pri študentih in jim individualiziran pristop omogoča napredovanje v skladu z njihovimi realnimi zmožnostmi, torej napredovanje v lastnem tempu. Interdisciplinarnost študija in prilagodljivost razvoja programa glede na afinitete in potrebe študentov je praksa, ki jo je potrebno ohraniti. Študenti in učitelji menijo, da dosežena personalizacija študija v veliki meri ohranja in krepi motivacijo študentov, kar pozitivno vpliva na njihovo delo in povečuje možnosti za dokončanje študija.

Visokošolski učitelji zagovarjajo in negujejo visoke znanstvene standarde. Možen prostor za izboljšave je v iskanju modalitete za sistematično razpravo o poenotenju kriterijev učiteljev glede same kakovosti študija.

b) načini in postopki zbiranja informacij ali predlogov za spreminjanje študijskega programa ter njihovega analiziranja:

Iz vloge je razvidno, da so osnovni vir informacij ali predlogov za spreminjanje doktorskega študijskega programa in njihovega analiziranja samoevalvacijska poročila. Ob tem pa sodelujejo pri nastajanju samoevalvacijskega poročila študenti, nosilci učnih enot, delovni in potrjeni mentorji, člani Oddelka za pedagogiko, Programskega sveta ter strokovne službe Filozofske fakultete in Rektorata Univerze v Mariboru, pri čemer se upoštevajo

gradiva Univerze v Mariboru, zapisniki sestankov, neformalni pogovori, dopisovanja preko elektronske pošte itd.

V Samoevalvacijskem poročilu za študijsko leto 2019/20 je navedena želja študentov po izboljšanju kompetenc in spretnosti. Kot je razvidno iz Samoevalvacijskega poročila za študijsko leto 2021/21 imajo doktorski študenti na razpolago anketo o zadovoljstvu, vendar se na slednje študenti ne odzovejo. Po mnenju vlagatelja je razlog za slednje zaradi sprotnega podajanja povratnih informacij glede študija. Na podlagi sprotnih informacij študentov je vlagatelj v samoevalvacijskem poročilu navedel, da ocenjujejo, da v okviru doktorskega študijskega programa študenti dobro razvijajo predvidene kompetence. Iz slednjega je razvidno, da zgolj neformalne oblike spremljanja doseganja kompetenc in ciljev doktorskega študijskega programa Pedagogike ne omogočajo objektivnega spremljanja in bi bilo potrebno s slednjim nadgraditi sistem samoevalvacije.

Na podlagi pogovora z vodstvom in visokošolskimi sodelavci je bilo razvidno, da je prišlo do bistvene spremembe doktorskega študijskega programa Pedagogika v letu 2019, kasneje pa se spremembe izvajajo pretežno na ravni učnega načrta posameznega študijskega predmeta. Posodabljanje učnih načrtov je morda preveč prepuščeno posameznemu vodji študijske enote, zato predlagamo razmislek o sistematičnem posodabljanju literature in uvajanju izsledkov raziskav v študijski proces. Prav tako je priporočljivo iskati načine za večjo prepoznavnost študentov glede njihovega znanstveno-raziskovalnega napredka v smislu predstavitve njihovih dosežkov na konferencah in v publikacijah. Potekajo aktivnosti, ki bodo še izboljšale digitalizacijo, kar bo pospešilo poslovno komunikacijo.

c) primernost obveščanja deležnikov o uresničevanju načrtovanih nalog oziroma o izsledkih in ugotovitvah pri samoevalvaciji študijskega programa:

Kot je razvidno iz vloge se samoevalvacijska poročila vsako leto obravnavajo in predstavljajo na pristojnih organih fakultete, in sicer na Akademskem zboru, komisijah fakultete, Oddelku za pedagogiko in Programskem svetu Oddelka za pedagogiko in so javno objavljene na spletni strani Filozofske fakultete.

Vendar pa je iz pogovora s študenti in diplomanti zaznati pomanjkljivo poznavanje vsebine samoevalvacijskih poročil. Znan jim je obstoj le teh, vendar jim ni natančno poznana njihova vsebina.

**Izpolnjuje standarde kakovosti
Prednosti:**

1. Vsebina samoevalvacijskega poročila je izrazito usmerjena v predloge ukrepov za izboljšanje študijskih programov.

Priložnosti za izboljšanje:

1. Smiselno bi bilo prilagoditi samo izvajanje samoevalvacije specifikam doktorskega študijskega programa Pedagogika, in sicer na daljše časovno obdobje.
2. Izvajalci študijskega procesa so pri svojem delu avtonomni, vendar bi bilo smiselno razmisliti o izenačitvi standardov kakovosti izvajanja študijskega procesa.
3. Ker je posodabljanje učnih načrtov v precejšnji meri prepuščeno nosilcem študijskih predmetov, bi bilo potrebno razmisliti o sistematičnem posodabljanju literature in vnašanju izsledkov raziskav v študijski proces.
4. Ker zgolj neformalni načini samoevalvacije dosežana kompetenc in ciljev doktorskega študijskega programa Pedagogika s strani študentov ne nudijo dovolj objektivnih podatkov, bi bilo smiselno nadgraditi sistem samoevalvacije z objektivnejšimi pristopi.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

/

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

/

SKLEP 1: Doktorski študijski program Pedagogika izpolnjuje pogoje 1. standarda, saj visokošolski zavod evalvira in posodablja vsebino, sestavo in izvajanje študijskega programa.

2. standard: Uresničevanje nalog, načrtovanih na podlagi izsledkov samoevalvacije študijskega programa, je razvidno iz samoevalvacijskih poročil.

Uresničevanje nalog, povezanih s samoevalvacijo študijskega programa, v zadnjih treh letih in:

- **sodelovanje deležnikov pri sprejemanju ukrepov za izboljšave, spremljanju njihovega uresničevanja in nastajanju samoevalvacijskega poročila ter**
- **sklenjenost kroga kakovosti:**

Kot je razvidno iz samoevalvacijskih poročil za zadnja 3 leta se kontinuirano predlaga ukrep sodelovanje z deležniki, ki so jih vključili v razgovore evalvacijo, refleksijo in oblikovanje predlogov izboljšav doktorskega študijskega programa Pedagogika. V samoevalvacijskih poročilih za leto 2018/19 in 2019/20 navajajo, da so izvajali sodelovanje z vsemi deležniki

v obliki neformalnih in formalnih pogovorov ter preko pisne elektronske korespondence. V letu 2020/21 so v samoevalvacijskem poročilu navedli, da je bil ukrep vključevanja diplomantov in doktoratov v spremembe študijskega programa Pedagogika implementiran in bodo s tovrstnimi pogovori nadaljevali še v prihodnje. Ob tem pa sodelavci (nosilci in izvajalci) praviloma ob koncu izvedbe učnih enot samoevalvirajo le to.

Na podlagi samoevalvacijskih poročil je razvidno, da v razgovore, evalvacije, refleksijo in oblikovanje predlogov izboljšav doktorskega študijskega programa vključujejo zaposleni visokošolski učitelji in sodelavci, pogodbeni visokošolski učitelji in sodelavci, študenti, diplomanti (ALUMNI), nepedagoški delavci, delodajalci (programski svet, drugi), tuji strokovnjaki in drugi zunanji deležniki. Vendar je iz vsebine opisa sodelovanja pri procesu samoevalvacije razvidno, da sodelujejo predvsem nepedagoški delavci, zaposleni na Oddelku za pedagogiko in izvajalci ter nosilci doktorskega študijskega programa Pedagogika. Zunanji deležniki sodelujejo v okviru sestankov Programskega sveta Oddelka za pedagogiko, kjer so obravnavali samoevalvacijsko poročilo. Le ti so v študijskem letu 2020/21 niso podali posebnih priporočil. So pa izpostavili prilagodljivost na individualne potrebe doktorskih študentov. Podobno ugotovitev so podali tudi zunanji in študentski evalvatorji v študijskem letu 2019/20, sicer da ni posebnih pomanjkljivosti programa. So pa predlagali večjo željo vpetosti pogodbenih (zunanjih) sodelavcev v študijski program in Oddelek za pedagogiko. Na podlagi zapisanega ocenjujemo, da je vzpostavljen ustrezen sistem vključevanja zunanjih deležnikov v proces samoevalvacije.

Iz pogovora z vodstvom Filozofske fakultete je razvidno, da pridobijo navodila za pripravo samoevalvacijskih poročil za posamezno študijsko leto s strani Univerze v Mariboru. Le ta se nanašajo na evalvacijo dela na posamezni fakulteti in posamezne študijske programe. Sama priprava osnutka samoevalvacijskega poročila je prvenstveno v domeni skupnih služb in vodje doktorskega študijskega programa Pedagogika. Glede na število vseh študijskih programov, ki se izvajajo v okviru fakultete, predstavlja priprava samoevalvacijskih poročil precejšnjo obremenitev za omenjene zaposlene. Predlog samoevalvacijskega poročila se v nadaljevanju predstavi na oddelku. Predstavitev samoevalvacijskega poročila pa izvede na akademskem zboru in Programskem svetu Oddelka za pedagogiko, ki vključuje tudi zunanje deležnike.

Iz pogovora s študenti je bilo moč razbrati, da le ti sodelujejo pri (samo)evalvaciji posameznih študijskih enot in celotnega študijskega programa Pedagogike. Niso pa vključeni v izpolnjevanje anket. K samemu oblikovanju in predstavitvi samoevalvacijskega poročila študenti niso posebej vabljeni, saj niso vključeni v seje Oddelka za pedagogiko, prav tako niso intenzivneje vključeni v delovna telesa Filozofske fakultete. Glede na navedeno bi bilo smiselno intenzivneje vključiti študente v proces oblikovanja samoevalvacijskega poročila, kljub temu, da je bilo v samoevalvacijskih poročilih in v razgovoru izpostavljeno, da so študenti deležni sprotne sodelovanja pri neformalnih refleksijah.

Iz vsebine posredovanih samoevalvacijskih poročil za tri študijska leta je razvidno, da so se prenašali predlagani ukrepi iz študijskega leta 2018/19 na študijsko leto 2019/20. Le ti so bili: sodelovanje z deležniki, ki smo jih vključili v razgovore, evalvacije, refleksijo in oblikovanje predlogov izboljšav študijskega programa, promocija doktorskega študija, povečati delež doktorskih študentov v raziskovalnih programih in projektih, spodbujanje objavljajanja znanstvenih prispevkov doktorskih študentov in okrepiti gostovanja domačih visokošolskih učiteljev v tujini in tujih visokošolskih učiteljev na doktorskih programih. V samoevalvacijskem poročilu za študijsko leto 2020/21 pa je nekoliko prišlo do sprememb pri predlaganih ukrepih za izboljšanje študijskega programa Pedagogike, in sicer z naslednjimi predlaganimi ukrepi: večje vključevanje diplomantov in doktorandov v spremembe študijskega programa, potrebno je vpeljati boljše obveščanje študentov in zunanjih deležnikov o izsledkih samoevalvacijskih poročil študijskih programov in potrebno je opraviti razmislek o konceptualni zasnovi doktorskega študija na Oddelku in FF UM. Iz vsebinskega vidika so omenjeni ukrepi v vseh samoevalvacijskih poročilih podobni, kar je vodstvo fakultete in študijskega programa utemeljevalo z ukrepi, ki so stalnica in se izvajajo kontinuirano. V skladu s tem bi bilo smiselno razmisliti o spremembi samoevalvacijskega postopka pri doktorskem študijskem programu Pedagogika. Glede na število študentov bi bilo smiselno izvesti samoevalvacijo v daljšem časovnem obdobju, vendar v tem primeru bolj temeljito (z vsemi deležniki) in z oblikovanim akcijskim načrtom.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

1. Vodstvo Univerze v Mariboru in Filozofske fakultete posvečajo posebno pozornost zaključku kroga kakovosti in vključitvi vseh deležnikov v proces samoevalvacije.

Priložnosti za izboljšanje:

1. V samoevalvacijskih poročilih se prenašajo ukrepi iz leta v leto. Smiselno bi bilo v samoevalvacijskih poročilih iz bolj izpostaviti spremembe, ki so specifične za študijski program in niso stalnica.
2. V želji po izboljšanju zaključitve kroga kakovosti predlagamo razvoj orodij samoevalvacije na tistih področjih, kjer obstajajo možnosti izboljšave, npr. razvijanje orodij za trajno samoevalvacijo in kulturo razpravljanja o kvaliteti študijskega programa.
3. Izboljšati vključenost študentov v proces oblikovanja samoevalvacijskega poročila in seznanjenost o njegovi vsebini.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

/

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

/

SKLEP 2: Doktorski študijski program Pedagogika izpolnjuje pogoje 2. standarda. Iz samoevalvacijskih poročil je razvidno, da uresničujejo naloge, ki so bile načrtovanih na podlagi izsledkov samoevalvacije doktorskega študijskega programa Pedagogika.

SPREMINJANJE IN POSODABLJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

3. standard: Visokošolski zavod spremlja izvajanje študijskega programa, ga pregleduje in izboljšuje ob upoštevanju razvoja študijskih, znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških področij in disciplin (razvoja stroke), v katera se primerno umešča, ob evalviranju doseganja postavljenih ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov ter potreb po znanju in ciljev družbe – odvisno od vrste in stopnje študijskega programa. Spremembe in posodobitve upoštevajo temeljne cilje programa ter ohranjajo povezanost njegovih vsebin oziroma predmetov.

Spremljanje in posodabljanje doktorskega študijskega programa Pedagogika poteka na dveh ravneh, in sicer na ravni celotnega študijskega programa in na ravni posamezne študijske enote. Do večje spremembe študijskega programa pedagogika je prišlo v letu 2019, ko je bil program prilagojen splošni shemi doktorskega študija v okviru Doktorske šole Univerze v Mariboru in Pravilnika o doktorskem študiju na Univerzi v Mariboru. V tem primeru je prišlo do prehoda iz triletnega na štiriletni študij. Prav tako pa se je spremenila shema obveznih predmetov. Dva obvezna predmeta, in sicer Sodobni koncepti teorije vzgoje in Sodobni koncepti didaktike, sta postala izbirna predmeta. Obvezni predmet Raziskovalne metode v pedagogiki pa se je preoblikoval v obvezni predmet Znanstveno raziskovalne metode. Na ta način se je spremenila logika obveznosti. Če je bilo predhodno v ospredju poglobljanje in utrjevanje temeljnih pedagoških vednosti, pa je spremembo študijskega programa bil bolj poudarek na individualizaciji študijskega programa s kandidatom. S posameznim študentom so namreč bili opravljeni predhodni pogovori, kjer se je natančneje določil nabor izbirnih predmetov in s tem individualiziral študijski program. Kljub navedenemu pa se ohranja povezanost vsebin oziroma predmetov s cilji in kompetencami doktorskega študijskega programa Pedagogika. Na podlagi pogovora z vodstvom Filozofske fakultete in visokošolskimi sodelavci pa se po drugi strani doktorski študijski program Pedagogika spreminja in posodablja na ravni posameznega študijskega predmeta. Za spreminjanje le tega je odgovoren nosilec in le ta posodablja predmet v skladu z razvojem pedagoške znanosti. Kljub temu pa izpostavljamo, da iz pogovora z nosilci ni bilo moč zaznati konkretnjših sprememb študijskih predmetov v zadnjem triletnem obdobju. Prav tako ni natančno opredeljen način posodabljanja enot študijskega programa, kar lahko vpliva na kakovost izvedbe študijskega programa, vertikalno in horizontalno povezanost študijskih predmetov in usklajenost le teh s cilji in kompetencami študijskega programa. Po mnenju nosilcev slednje ni potrebno, saj bi jih le to oviralo pri individualizaciji študijskega programa in ocenjujejo slednje kot formalizem. Glede na izsledke pogovora s študenti, diplomanti in visokošolskimi sodelavci, da izvajalci

posameznih študijskih predmetov sledijo razvoju stroke in potrebam družbe znanja, vendar slednjega ne aplicirajo v učne načrte, predlagamo, da se ustrezno nadgradi obstoječe učne načrte in vzpostavi sistem sprotnega prilagajanja učnih načrtov razvoju stroke.

Na podlagi primerjave navedenih kompetenc iz Obrazca za akreditacijo študijskega programa in posredovanih učnih načrtov ugotavljamo neskladnost le teh. Iz posredovanih učnih načrtov in pogovora z deležniki ni razvidno, da bi pri vseh študentih (ne le zaposlenih) razvijali naslednje splošne kompetence oziroma učne izide:

1. sposobnost delovanja v projektnih skupinah, kooperativnost,
2. sposobnost delati in ustvarjati v mednarodnem okolju,
3. sposobnost mentorstva mlajšim kolegom v inštitutih, na univerzi, itd. in
4. učinkovitost pri izrabljanju virov, ki so na voljo: lastna ustvarjalna in intelektualna sposobnost, razpoložljiv intelektualni kapital (sodelavci), ostali materialni in nematerialni viri (denar, oprema, prostor in čas).

Ocenjujemo, da je umanjkanje omenjenih kompetenc odraz poudarjanja individualizacije doktorskega študijskega programa Pedagogike in ne vključevanja študentov, ki niso zaposleni na fakulteti, v projektno delo in visokošolski pedagoški proces. V želji po konsistentnosti in strokovne doslednosti doktorskega študijskega programa Pedagogike predlagamo uskladitev učnih načrtov z omenjenimi splošnimi kompetencami, saj menimo, da so le te nujne za zaključek študija.

Na podlagi pregleda podatkov iz evidence SICRIS je razvidno, da so nosilci in izvajalci doktorskega študijskega programa Pedagogika intenzivno vključeni v znanstveno raziskovalno dejavnost. V skladu z internimi pravili Univerze v Mariboru se na letni ravni preverjajo reference in se ob tem izločijo le tisti, ki ne ustrezajo merilom za izvajanje študijskega predmeta. Slednje je po mnenju vodstva Filozofske fakultete in visokošolskih sodelavcev obremenjujoče, saj merila niso prilagojena specifikam področja pedagogike. Glede na slednje se vodstvo Filozofske fakultete trudi, da bi prišlo do spremembe meril za izvajalce študijskih predmetov na doktorskih študijskih programih na Univerzi v Mariboru.

Kljub temu, da je vlagatelj v vlogi navedel, da rezultate svojih raziskovalnih projektov in svojega osnovnega raziskovalnega dela vključuje v predmete kot posamezne učne teme in kot študijske vire, pa slednjega ni bilo moč neposredno zaznati ne iz samih študijskih virov in tudi ne iz pogovora z visokošolskimi sodelavci.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

1. Vodstvo doktorskega študijskega programa Pedagogika in Služba za študentske zadeve – 3. stopnja sprotno in poglobljeno spremljajo izvajanje študijskega programa.
2. Izvajalci doktorskega študijskega programa Pedagogika omogočajo visoko stopnjo individualizacije programa.
3. Nosilci in izvajalci doktorskega študijskega programa Pedagogika intenzivno razvijajo znanstveno-raziskovalno dejavnost.

Priložnosti za izboljšanje:

1. V želji po večji transparentnosti študijskega programa predlagamo razmislek o sprotnem posodabljanju učnih načrtov in umeščanju spoznanj iz znanstveno-raziskovalnega dela v študijski proces.
2. Potrebno bi bilo uskladiti učne načrte s splošnimi in predmetno-specifičnimi kompetencami, predvsem na način, da bo jasno razvidno razvijanje vseh kompetenc.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

/

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

/

SKLEP 3: Doktorski študijski program Pedagogika izpolnjuje pogoje 3. standarda. Filozofska fakulteta spremlja izvajanje študijskega programa, ga pregleduje in izboljšuje ob upoštevanju razvoja študijskih, znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških področij in disciplin (razvoja stroke), v katera se primerno umešča, ob evalviranju doseganja postavljenih ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov ter potreb po znanju in ciljev družbe – odvisno od vrste in stopnje študijskega programa. Spremembe in posodobitve upoštevajo temeljne cilje programa ter ohranjajo povezanost njegovih vsebin oziroma predmetov.

IZVAJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

4. standard: Način, oblika in obseg izvajanja študijskega programa ustrezajo njegovi vsebini, sestavi, vrsti in stopnji, tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovski in materialni).

- a) načini in oblike poučevanja, njihov razvoj oziroma prilagojenost (vključno z viri):**
- različnim skupinam studentov,
 - različnim študijskim potrebam in načinom študija (na študenta osredinjen študij in poučevanje),
 - potrebam visokošolskih učiteljev in sodelavcev:

Študente doktorskega študija Pedagogika v veliki meri predstavljajo odrasli zaposleni na visokošolskih ustanovah ali v šolstvu. Nekateri imajo akademske ambicije, veliko

zaposlenih v šolstvu pa je motiviranih z napredovanjem na delovnem mestu, strokovnim izpopolnjevanjem, odpiranjem možnosti za prijave na projekte, ipd. V študijskem letu 2022/23 so na študij vpisane 4 študentke, od tega sta 2 v aktivnem študijskem procesu.

Malo število vpisanih študentov omogoča, da je študij zelo individualiziran in na študenta osredinjen. Zato je tudi izvedba študija v veliki meri prilagojena v obliki konzultacij. Značilna je velika individualizacija in fleksibilnost izvajanja študija.

Celoten potek študija je usmerjen v doktorsko disertacijo, kar je resnično na študenta osredinjeno, prilagojeno potrebam, ki jih ima doktorski študent po poglobljanju in podpori v specifično tematiko.

Ob vpisu doktorski kandidat opravi individualni razgovor z vodjo študijskega programa, s katerim se posvetuje in dogovori o individualnem študijskem programu. Vodja svetuje predvsem o izbiri izbirnih predmetov in drugih komponent študija, ki bodo čimbolj celovito prispevali k izbrani temi doktorske disertacije in pridobivanju ustreznih kompetenc.

Ob vpisu mora tako študent imeti že raziskovalni načrt in predvidenega delovnega mentorja. Sistem delovnega mentorja predstavlja odlično izhodišče za sistematično delo s študenti. Omogoča stabilnost, kontinuiteto in podporo študentu že od začetka študija.

V študijskem programu je en skupni temeljni predmet - Znanstvenoraziskovalne metode. Ostali so izbirni predmeti, predmet prenosljiva znanja in individualno raziskovalno delo z mentorjem.

Temeljni predmet Znanstvenoraziskovalne metode, se izvaja na individualni ravni in se prilagaja glede na potrebe študenta, izbrane metodologije usmerjene na disertacijo in prilagojene glede na predznanje študenta. Po potrebi in smiselnosti izvajalka na takšen način študente različnih smeri med seboj tudi združuje.

V učnem načrtu je na voljo 16 izbirnih predmetov od katerih si študent izbere 3 (v obsegu najmanj 24 ECTS). V okviru izbirnih predmetov študenti velikokrat pripravljajo tudi članek in s tem vzpostavijo dobro sodelovanje z izvajalcem predmeta. Študenti poročajo, da imajo tako dovolj podpore in informacij za pripravo in objavo znanstvenega članka, bodisi v okviru izbirnih predmetov, bodisi iz strani mentorja.

Predmet Prenosljiva znanja v obsegu najmanj 3 ECTS vključuje širši spekter vsebin, ki so ponujene na ravni Doktorske šole Univerze v Mariboru (npr. članki, raziskovalna etika, pogajanja, intelektualna lastnina, tuj znanstveni jezik, projekti, komuniciranje, razvoj kariere, druga prenosljiva znanja). Iz strani študentov in doktorandov je bil izražen interes za takšne širše vsebine, ki podpirajo tudi nadaljnji karierni razvoj študentov. Obenem omogoča povezovanje z drugimi doktorskimi študenti in ustvarja občutek akademske skupnosti. Predmet tako poda smiseln vložek v veliko individualizacijo programa. Univerza v Mariboru na ravni doktorske šole organizira tudi izobraževanja za visokošolske učitelje in mentorje, ki se štejejo v pogoje za habilitacijo.

Študenti imajo možnost izvedbe oziroma zaključka študija v tradicionalni obliki, kot tudi po skandinavskem modelu. O skandinavskem modelu je Univerza v Mariboru organizirala tudi

izobraževanje za mentorje in študente. Trenutno je ena študentka pripravljala doktorsko disertacijo po skandinavskem modelu, saj le-ta ustreza njenim potrebam kot visokošolska učiteljica in doktorandka drugih področij.

Študenti si velikokrat izbirajo tudi interdisciplinarne raziskovalne teme. Doktorandi imajo zelo dobre izkušnje z interdisciplinarnostjo in sodelovanjem med mentorjem in somentorjem. Ob tem bi bilo smiselno razmisliti o pridobivanju temeljnega znanja s področja pedagogike za študente iz drugih znanstvenih področij. Trenutno takšne situacije rešuje vodja programa preko individualnega načrta, kjer v dogovoru vključuje temeljna znanja preko izbirnih vsebin. Smiselno pa bi bilo le-to vključiti v samo strukturo programa.

Mentorstvo predstavlja osrednjo obliko dela, ki vodi študenta skozi proces izdelave doktorske disertacije in drugih obveznosti zaključevanja študija. Študenti in doktorandi izredno pohvalijo odnos s svojim mentorjem kot kvaliteten, sodelovalen in podpirajoč. Mentoriranje z vidika medosebnih odnosov, odzivnosti in vključevanja študentov v znanstveno delo predstavlja veliko prednost študijskega programa.

Od prenove študijskih programov na Univerzi v Mariboru je novost je tudi predstavitev svojega raziskovalnega dela na seji katedre, ki jo študenti opravijo v okviru IRD v 3. letniku. Podpiramo, da se na predstavitev javno povabi tudi ostale študente in zainteresirane. To je pomembna priložnost za akademsko širšo diskusijo, graditev in razvoj akademske skupnosti, ki je sicer z malim številom študentov in individualiziranim študijem potisnjena v ozadje. Študentka, ki je predstavitev izvedla, je to obliko izredno pohvalila, kot pridobivanje dragocenih pripomb in povratnih informacij širšega kroga ljudi.

Študenti, doktorandi in mentorji v veliki meri prepoznajo odzive in popravke različnih komisij tekom potrjevanja doktorske dispozicije kot smiselne, jasne in konstruktivne. Delujejo kot dobra varovalka za kvalitetno doktorsko disertacijo. V prvih korakih prijave teme doktorske disertacije je tudi smiselno vpet Oddelek za pedagogiko in zunanji strokovnjaki, ki zagotavljajo dober vpogled v specifičnost znanstvenega področja.

V skladu z individualnim spremljanjem študijskega procesa, mentor in študent vodji doktorskega študijskega programa letno pisno poročata o opravljanju študijskih obveznosti in znanstvenoraziskovalnem delu ter njegovem napredku. V tem individualiziranem kontekstu je to dober mehanizem za spremljanje študentov in zgodnje prepoznavanje morebitnih težav.

Individualiziran pristop in osredotočenost na temo doktorske disertacije je velika prednost študijskega programa, ki jo izpostavljajo in prepoznajo študenti in doktorandi.

b) število izvedenih kontaktnih ur, določenih s študijskim programom, ali drugih oblik dela s študenti:

Glede na majhno število študentov, v povprečju štiri na celoten študij, se kontaktne ure v veliki večini izvajajo v obliki konzultacij. Obseg je predpisan s predmetnikom in učnimi načrti. Skoraj vsi obvezni predmeti (Znanstvenoraziskovalne metode, IRD, prenosljiva znanja) se izvajajo v obsegu 10 kontaktnih ur, le Doktorska disertacija ima 30 ur. Izbirni predmeti se izvajajo v obsegu 15 kontaktnih ur. Predmeti se izvajajo najmanj v obsegu

predpisanih kontaktnih ur. Velikokrat predpisane ure tudi presegajo, na primer ko gre za pripravo člankov v okviru predmetov. Študenti se z mentorji redno dobivajo in so v stiku, tedensko do mesečno, odvisno od obdobja.

c) študijska gradiva in njihova prilagojenost načinom in oblikam poučevanja ter potrebam študentov:

Knjižničarka na začetku leta osebno prevzame e-naslove doktorskih študentov v referatu in jim pošlje elektronsko pošto z informacijami za vpis v knjižnico. Študenti se v knjižnici individualno ali z mentorjem oglasijo za pomoč pri iskanju gradiva v knjižnici, uporabi e-baz podatkov.

Študenti imajo z uporabniškim imenom tudi oddaljen dostop do obsežne baze e-virov, saj je baza združena z vsemi članicami Univerze v Mariboru. Knjižničarka podpora in usposabljanje za uporabo e-virov izvaja individualno. Občasno knjižnica organizira tudi splošno usposabljanje na posamezni fakulteti, kamor so povabljeni tudi študenti ostalih fakultet. Študenti so na razgovorih poročali, da so z dostopno literaturo in viri zadovoljni, kot tudi z dostopnostjo in pomočjo knjižničnega osebja.

V učnih načrtih je v večini osnovna literatura dopolnjena s splošno pripombo o sprotnem uvajanju novejših člankov, tudi glede na temo disertacije študenta. Kljub temu, da se ob izvedbi dejanskega predmeta viri in literatura individualno posodablja, bi bilo za razmisliti, da se določeni sezname osnovne literature osvežijo tudi v učnih načrtih.

č) delo študentov v znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških projektih ob upoštevanju 33. člena ZViS:

Iz vloge je razvidno, da je v okviru Filozofske fakultete registriranih 10 raziskovalnih skupin, v katere posamezni nosilci, izvajalci in zunanji sodelavci lahko vključujejo študente. Po zapisu vlagatelja doktorski študenti raziskovalno delujejo v okviru programskih skupin Oddelka za pedagogiko. Iz pogovora s študenti je razvidno, da so študenti preko elektronske pošte seznanjeni z razpisi na področju znanstveno-raziskovalne dejavnosti, vendar pri projektih sodelujejo le doktorski študenti, ki so zaposleni na Filozofski fakulteti. Pri ostalih študentih pa ni bilo moč zaznati sodelovanja pri znanstveno-raziskovalnih projektih. Vodstvo Filozofske fakultete in vodja študijskega programa menijo, da je razlog za slednje v zaposlenosti doktorskih študentov na drugih zavodih, kar jim onemogoča dodatno delo in zaposlitev na znanstveno-raziskovalnih projektih. Ob tem je v vlogi navedeno, da vodja spodbuja študente v vključevanje v Slovensko društvo raziskovalcev edukacije (SLODRE), vendar je vključena le doktorska študentka, ki je zaposlena na Filozofski fakulteti.

V vlogi je navedeno, da so doktorski študenti pedagogike vključeni v objavljanje lastnih znanstveno raziskovalnih dosežkov. Le te morajo študenti objavljati pri študijskem predmetu Individualno raziskovalno delo. Kot je razvidno iz posredovanih podatkov vlagatelja, sta objavili svoje izsledke dve študentki, pri čemer je ena zaposlena na fakulteti kot asistentka. V skladu z zastavljenimi splošnimi in predmetno-specifičnimi kompetencami menimo, da bi bilo potrebno okrepiti področje objavljanja predvsem znanstvenih del študentov, ki niso zaposleni na fakulteti in je to njihova redna delovna obveznost. Slednje

je sploh pomembno v kontekstu individualizacije študijskega programa, kjer so objave znanstvenih del pot do zaključka študija in priprave doktorske disertacije.

Ob tem smo pregledali štiri doktorske disertacije, in sicer po eno iz leta 2014, 2017, 2018 in 2019. Na podlagi pregleda omenjenih doktorskih disertacij ugotavljamo, da le ta obravnavajo aktualna področja s področja pedagogike. Prav tako je iz nalog razvidno, da ustrezajo nivoju znanstvenih del, kar se odraža v uporabi ustreznega znanstvenega pristopa in uporabi ustreznih metodoloških pristopov. Vendar je ob tem potrebno izpostaviti, da od leta 2019, ko je bil opravljen prehod na 4-letni študij, ni bila zaključena nobena doktorska disertacija in ni mogoče oceniti ustreznost doktorskih disertacij glede na zahtevane splošne in predmetno-specifične kompetence.

d) praktično izobraževanje študentov:

/

e) ustreznost urnikov, števila govorilnih ur ali dostopnosti visokošolskih učiteljev in sodelavcev študentom:

Glede na to, da izvedba večinoma poteka v obliki konzultacij, se študent in mentorji oziroma izvajalci predmetov, sami dogovarjajo o terminih izvedbe. Izvajalci predmetov so o svojih obveznostih obveščeni na začetku študijskega leta. Študenti in izvajalci predmetov poročajo, da nimajo težav z dogovarjanjem in termini izvedbe. Študenti in doktorandi so izpostavili, da so mentorji izredno odzivni, nekateri tudi sami kontaktirajo študente.

Študenti poročajo, da so dobro obveščeni tudi o možnostih raziskav, projektov, razpisov, konferencah, preko elektronske pošte, tako iz strani vodje programa, kot iz strani Službe za študentske zadeve - 3. stopnja.

Študenti pohvalijo odzivnost strokovne delavke v Službi za študentske zadeve - 3. stopnja, kjer dobijo vse potrebne informacije o vpisu, poteku študija, itd. Vedno lahko preverijo, kje v postopku so njihove vloge in dobijo razlago o nadaljnjih administrativnih postopkih v poteku študija. Strokovna delavka je dostopna preko elektronske pošte, telefona in osebno v uradnih urah.

Ustrezno je tudi zastavljen koncept digitalizacije administrativnih postopkov za študente (in strokovne službe), ki bo stekel poskusno v letu 2024 in bistveno olajšal delo strokovnim službam.

f) ustreznost in usposobljenost kadrov v skladu s 13. členom meril ter zagotavljanje minimalnih raziskovalnih standardov in izpolnjevanje pogojev za mentorstvo za študijske programe tretje stopnje:

Iz vloge je razvidno, da v doktorskem študijskem programu Pedagogika sodeluje 15 nosilcev predmetov. Od tega so trije habilitirani v naziv docenta, štirje v naziv izrednega profesorja in osem v naziv rednega profesorja. Vsi nosilci študijskih predmetov imajo ustrezna in veljavna habilitacijska področja. Ob tem pa je potrebno opozoriti na majhno

število asistentov. Slednje je pomembno z vidika dolgoročnega razvoja študijskega programa Pedagogika.

V skladu s Pravilnikom o doktorskem študiju na Univerzi v Mariboru morajo nosilci študijskega predmeta na doktorskem študiju izpolnjevati naslednje pogoje: habilitirani v naziv visokošolski učitelj (docent, izredni, redni profesor), zaposleni na Univerzi v Mariboru ali v pogodbenem razmerju, imajo ustrezne reference (objave v revijah s faktorjem vpliva (JCR), znanstvene monografije ali poglavje v znanstvenih monografijah izdane pri založbah iz seznama ARRS in tri objave v bazi SICRIS uvrščena v kategorijo 3 A ali 3B). Ustreznost nosilcev študijskih predmetov preverja Rektorat Univerze v Mariboru. Iz slednjega je razvidno, da se zahtevajo visoki standardi za nosilstvo študijskih predmetov. Slednje pa po mnenju vodstva fakultete in visokošolskih sodelavcev ne ustreza kriterijem kakovosti na področju pedagogike.

Ob tem vlagatelj v vlogi navaja širok nabor strokovnih služb Filozofske fakultete, ki so v pomoč pri izvajanju doktorskega študijskega programa Pedagogika, in sicer: Tajništvo, Služba za študentske zadeve, Služba za študijske zadeve, Služba za pravne, kadrovske in splošne zadeve, Projektna pisarna, Služba za promocijo, Računovodstvo, Mednarodna pisarna, Služba za informacijsko in komunikacijsko tehnologijo in Vložišče. Za ustrezno kompetentnost zaposlenih v strokovnih službah skrbijo z izobraževanjem in možnostjo mobilnosti.

g) materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:

Na podlagi posredovane vloge razpolaga Filozofska fakulteta razpolaga s skupnimi uporabnimi površinami za študijski proces v izmeri 3.434,52 m², kar vključuje predavalnice, prostore za vodstvo zavoda, tajništvo, službo za študentske zadeve, sanitarije in knjižnico.

Študentom in zaposlenim Filozofske fakultete je na voljo matična knjižnica Miklošičeva knjižnica – FPNM, ki je povezana v Knjižnično informacijski sistem Univerze v Mariboru (KISUM). V letu 2021 je knjižnični fond obsegal 13.821 knjig, 5.459 člankov, 450 časopisov, revij in 114 elektronskih virov. Glede na vsebino je moč obseg virov razdeliti na vzgoja in izobraževanje, šolstvo, pouk, pedagogika (8.060); organizacija vzgojnih in izobraževalnih ustanov, izobraževalni sistemi (5.998); šole (4.064); visoko šolstvo (858). Od leta 2009 Univerza v Mariboru gradi Digitalno knjižnico Univerze v Mariboru, kjer je gradivo prosto dostopno. Na podlagi pogovora s študentje in zaposlenimi je moč razbrati, da imajo na razpolago vso potrebno gradivo za študij in znanstveno-raziskovalno delo.

Iz vloge je razvidno, da je študentom in zaposlenim na Filozofski fakulteti na voljo sodobna infrastruktura, ki zagotavlja dostop do omrežja, vključno z internetom, in storitve, ki so potrebne za kakovostno izvajanje pedagoške pa tudi raziskovalne dejavnosti. Filozofska fakulteta je povezana v univerzitetnem informacijskem sistemu, ki omogoča informacijsko podporo na področju izobraževalne dejavnosti (AIPS) z odprtokodnim sistemom Moodle, kadrovskem področju (KIPS) in finančnem (FIPS). Na podlagi pogovora s skupnimi službami je bilo moč razbrati, da so doktorskim študentom na voljo tudi licence za

programe, ki jih uporabljajo pri znanstveno-raziskovalnem delu, npr. SPSS. O možnosti uporabe licenc so seznanjeni ob samem začetku študija in na začetku študijskega leta.

Glede na Statut Univerze v Mariboru lahko študentje, ki zaradi posebnih okoliščin potrebujejo prilagojene pogoje za izobraževanje, pridobijo status študenta s posebnimi potrebami. Pri tem je prilagajanje študijskega procesa študentom s posebnim statusom podrobno urejeno v Pravilniku o študijskem procesu študentov invalidov Univerze v Mariboru. Omenjeni pravilnik ureja dostopnost grajenega okolja, komunikacijsko dostopnost, prilagoditve predavanj in vaj ter ostalih oblik študijskega procesa, prilagoditve študijskih obveznosti ter dostopnost in prilagoditev študijske literature. V skladu s tem je študentom s posebnimi potrebami na Filozofski fakulteti zagotovljena dostopnost, in sicer z dovozom, parkirnimi prostori, dvigalom, dvignimi ploščadi, ločenimi in prilagojenimi toaletni prostori.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

1. Individualiziran pristop in osredotočenost na temo doktorske disertacije je velika prednost študijskega programa, ki jo izpostavljajo in prepoznavajo študenti in doktorandi.
2. Mentoriranje z vidika medosebnih odnosov, odzivnosti in vključevanja študentov v znanstveno delo predstavlja prednost študijskega programa.
3. Sistem delovnega mentorja predstavlja odlično izhodišče za sistematično delo s študenti.
4. Dodana vrednost sistema prenosljivih znanj znotraj Univerze v Mariboru.
5. Študentom je na voljo obsežen fond domačih in tujih virov ter dostopnost knjižničnega osebja.

Priložnosti za izboljšanje:

1. Razmisliti o pridobivanju temeljnega znanja s področja pedagogike, za študente iz drugih znanstvenih področij.
2. Povabiti in vključiti tudi ostale študente in zainteresirane na predstavitev raziskovalnega dela doktorskega študenta.
3. Z vidika dolgoročnega razvijanja študijskega programa bi bilo smiselno okrepiti kadrovske zasedbe z asistenti ali mladimi raziskovalci.
4. Ker je objavljane znanstvenih del in sodelovanje v projektih prvenstveno v domeni študentov, ki so zaposleni na fakulteti, bi bilo smiselno okrepiti objavljane znanstvenih del tudi ostalih študentov.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

/

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

/

SKLEP 4: Doktorski študijski program Pedagogika izpolnjuje pogoje 4. standarda, saj način, oblika in obseg izvajanja doktorskega študijskega programa Pedagogika ustrezajo njegovi vsebini, sestavi, vrsti in stopnji, tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovski in materialni).

5. standard: Zagotovljeno je varovanje pravic deležnikov v študijskem procesu.

a) ali je vsem študentom ob rednem izpolnjevanju obveznosti, določenih s študijskim programom, omogočeno nemoteno napredovanje in dokončanje študija:

Načini za preverjanje in ocenjevanje študentskih izidov so urejeni skladno s sprejetim učnim programom učnimi načrti predmetov ter informacijami o predmetu. Le ta je usklajen s Statutom Univerze v Mariboru in Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja na Univerze v Mariboru. Pri čemer so študenti pred začetkom študijskega procesa seznanjeni s potekom ocenjevanja in preverjanja znanja. Ob tem je potrebno izpostaviti, da Filozofska fakulteta vsako študijsko leto izvede pregled pogojev za napredovanje za vse študijske programe.

Iz pogovora s študenti in diplomanti ni bilo mogoče razbrati kršenja njihovih pravic, temveč nasprotno, da se pravice študentov upoštevajo na več ravneh. K temu pripomore dobro utečeno sodelovanje različnih deležnikov (učitelji in spremljevalne službe, vključno s študentsko službo). Pravice študentov se kažejo v prilagodljivosti študija, torej učiteljev, časovnim omejitvam študentov (vsi so zaposleni izven študija). Opazna je tudi prilagodljivost študija z vidika izpolnjevanja s študijskim programom predvidenih obveznosti študentov in njihove vključenosti v proces vrednotenja kakovosti študija.

Opazna je tudi možnost sodelovanja študentov v znanstvenih in strokovnih projektih po svojih zmožnostih, kar je treba ohraniti in še okrepiti. Posebej je opazna pravica študentov do izbire mentorjev v skladu z njihovimi znanstvenimi interesi, pri čemer so po potrebi vključeni tudi mentorji, ki niso zaposleni na posamezni univerzi. Bogatost gradiva, torej pestrost virov univerzitetne knjižnice in drugih učnih virov, so visoko ocenili tako učitelji kot študenti.

b) ali je vsem visokošolskim učiteljem in sodelavcem zagotovljeno spoštovanje njihove avtonomije pri poučevanju in raziskovanju ter pomoč in svetovanje pri razvijanju karijerne poti:

Iz vloge je razvidno, da razvoj avtonomije visokošolskih učiteljev in sodelavcev na Univerzi v Mariboru temelji na Kodeksu etičnega ravnanja Univerze v Mariboru. Le ta izpostavlja

avtonomno vlogo pedagoških delavcev, v okviru katere naj bi bili zgled študentom, obenem pa ravnali konstruktivno, ko študenti izražajo predloge za izboljšave.

Iz pogovora z zaposlenimi je bilo razvidno, da izvedba študijskega programa omogoča visoko stopnjo avtonomije visokošolskih učiteljev, kar je eden najpomembnejših pokazateljev njegove kakovosti. V komunikaciji s študenti in učitelji je opazna praksa spodbujanja svobode mišljenja in izražanja mnenj, kar priča o obstoju kulture kritičnega dialoga med različnimi deležniki.

c) obveščenost deležnikov v skladu s 7. standardom 12. člena meril:

Informacije o doktorskem študijskem programu Pedagogika so javno objavljene na spletni strani Filozofske fakultete in Univerze v Mariboru. Študijski program Pedagogika in učni načrti za le tega so predstavljeni za vsako generacijo posebej. Slednji v Katalogu bolonjskih predmetov. Ob tem pa so na voljo študentom naslednje podatke: vpogled do individualnih študijskih obveznosti, vpisov določenega študijskega leta, vnesenih osebnih podatkov, v razpisane izpitne roke ter govorilne ure izvajalcev, odgovore o informacijski tehnologiji, urnike, študijski koledar, samoevalvacijska poročila itd.

V skladu s tem ugotavljamo, da so vsi deležniki ustrezno obveščeni o doktorskem študijskem programu Pedagogika in izvedbi le tega.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

1. Filozofska fakulteta na letni ravni preveri pogoje za napredovanje za doktorski študijski program Pedagogika.
2. Morebitne ovire pri izvajanju študijskega procesa se rešujejo sproti, za kar sta odgovorna vodja študijskega programa in Služba za študentske zadeve – 3. stopnja.
3. Filozofska fakulteta omogoča visoko stopnjo avtonomije visokošolskim učiteljem.

Priložnosti za izboljšanje:

/

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

/

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

/

SKLEP 5: Doktorski študijski program Pedagogika izpolnjuje pogoje 5. standarda, saj je zagotovljeno varovanje pravic deležnikov v študijskem procesu.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

POVZETEK

Na doktorskem študijskem programu Pedagogika Filozofske fakultete, Univerza v Mariboru, se izvaja proces samoevalvacije na letni ravni. V želji po izboljšanju študijskega procesa vključujejo v samoevalvacijski proces različne deležnike, študente, nosilce in izvajalce študijskih predmetov, delovne in potrjene mentorje, člane Oddelka za pedagogiko, Programski svet Oddelka za pedagogiko, strokovne službe Filozofske fakultete in Rektorat Univerze v Mariboru. Pri tem je še posebej potrebno izpostaviti vlogo Programskega sveta Oddelka za pedagogiko, ki omogoča tudi zunanjim deležnikom, da izrazijo svoje mnenje o razvoju doktorskega študijskega programa Pedagogika.

V okviru postopka zunanje evalvacije doktorskega študijskega programa Pedagogika smo ugotovili naslednje prednosti:

1. Vodstvo doktorskega študijskega programa Pedagogika in Služba za študentske zadeve – 3. stopnja skrbita za kakovostno izvedbo študijskega programa in njegov razvoj.
2. V okviru doktorskega študijskega programa Pedagogika se izrazito poudarja individualizacija izvedbe študijskega procesa in zasledovanje želja študentov.
3. V skladu z individualizacijo študijskega procesa je kvalitetno poskrbljeno za mentoriranje študentom, ki temelji na kvalitetnih medsebojnih odnosih in odzivnosti izvajalcev študijskih predmetov.
4. Univerza v Mariboru, s pomočjo Doktorske šole, omogoča študentom pridobivanje interdisciplinarnega znanja.
5. Študentom je na razpolago obsežen fond domačih in tujih virov za študij.
6. Na Filozofski fakulteti imajo razvit sistem letnega spremljanja pogojev za napredovanje študentov.

Ob tem je potrebno še posebej izpostaviti sistem delovnih mentorjev, ki omogočajo študentom, da si oblikujejo lastni načrt študijskega razvoja. Z njihovo pomočjo se pripravi podlaga za določitev izbirnih predmetov in so v pomoč pri pripravi ideje za doktorsko disertacijo.

Na podlagi izvedbe zunanje evalvacije pa predlagamo vodstvu Filozofske fakultete in doktorskega študijskega programa Pedagogika razmislek o naslednjih ključnih vsebinah:

1. Izvajanje samoevalvacijskega procesa na daljše časovno obdobje.
2. Seznanjanje študentov z vsebino samoevalvacijskih poročil.
3. Izboljšanje sistema spremljanja pridobivanja splošnih in predmetno-specifičnih kompetenc doktorskega študijskega programa Pedagogika
4. Usklajevanje učnih načrtov z vsemi splošnimi in predmetno specifičnimi kompetencami.
5. Izenačevanje standardov kakovosti med različnimi izvajalci študijskih predmetov.
6. Sistematično posodabljanje učnih načrtov z literaturo in izsledki raziskav nosilcev študijskih predmetov.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

7. Okrepiti kadrovsko zasedbo z asistenti.
8. Pridobivanje temeljnega znanja iz pedagogike za študente iz drugih znanstvenih področij.
9. Krepitev objavljanja znanstvenih del vseh študentov, ne le zaposlenih na fakulteti.

SUMMARY

In the doctoral study program Pedagogy of the Faculty of Arts, University of Maribor, a self-evaluation process is carried out on an annual basis. In order to improve the study process, they include in the self-evaluation process various stakeholders, students, holders and providers of study subjects, working and certified mentors, members of the Department of Pedagogy, the Program Council of the Department of Pedagogy, professional services of the Faculty of Arts and the Rectorate of the University of Maribor. Here, it is particularly necessary to highlight the role of the Program Council of the Department of Pedagogy, which also enables external stakeholders to express their opinion on the development of the doctoral study program in Pedagogy.

As part of the external evaluation process of the doctoral study program in Pedagogy, we identified the following advantages:

1. The management of the doctoral study program Pedagogy and the Office for Student Affairs - Level 3 ensure the high-quality implementation of the study program and its development.
2. Within the doctoral study program in Pedagogy, the individualization of the study process and the pursuit of students' wishes are strongly emphasized.
3. In accordance with the individualization of the study process, quality care is taken for mentoring students, which is based on high-quality mutual relations and the responsiveness of the providers of study subjects.
4. The University of Maribor, with the help of the Doctoral School, enables students to acquire interdisciplinary knowledge.
5. An extensive fund of domestic and foreign resources for study is available to students.
6. At the Faculty of Arts, they have developed a system of annual monitoring of the conditions for student advancement.

At the same time, it is necessary to highlight the system of work mentors, who enable students to formulate their own study development plan. With their help, the basis for determining elective subjects is prepared and they help in preparing an idea for a doctoral dissertation.

Based on the implementation of the external evaluation, we suggest to the management of the Faculty of Arts and the doctoral study program Pedagogy to consider the following key contents:

1. Carrying out a self-evaluation process over a longer period of time.
2. Familiarizing students with the content of self-evaluation reports.
3. Improvement of the system for monitoring the gathering of general and subject-specific competencies of the doctoral study program Pedagogy.
4. Harmonize of curricula with all general and subject-specific competencies.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

5. Equalization of quality standards between different providers of study subjects.
6. Systematic updating of curricula with literature and research findings of study subjects.
7. Strengthen the staff with assistants.
8. Acquiring fundamental knowledge in pedagogy for students from other scientific fields.
9. Strengthening the publication of scientific works by all students, not only those employed at the faculty.

Izpolnjevanje standardov kakovosti

Izpolnjuje standarde kakovosti

Kot posebne primere izpolnjevanja standardov kakovosti v okviru doktorskega študijskega programa Pedagogika lahko izpostavimo:

- 1. Poglobljeno spremljanje in sprotno reševanje ovir pri izvajanju doktorskega študijskega programa Pedagogika s strani vodstva doktorskega študijskega programa Pedagogika in Služba za študentske zadeve – 3. stopnja.*
- 2. Doktorski študijski program Pedagogika omogoča študentom visoko stopnjo individualizacije.*
- 3. Mentoriranje študentov temelji na kakovostnih medsebojnih odnosih in ustrezni odzivnosti visokošolskih sodelavcev.*
- 4. Znotraj Univerze v Mariboru obstaja kvaliteten sistem prenosljivosti znanj.*
- 5. Knjižnica je študentom dostopna in vsebuje obsežen fond domačih in tujih virov.*
- 6. Filozofska fakulteta na letni ravni spremlja pogoje za napredovanje študentov.*

Delno izpolnjuje standarde kakovosti

Pri doktorskem študijskem programu Pedagogika ni bilo moč zaznati delno izpolnjevanje standardov.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Pri doktorskem študijskem programu Pedagogika ni bilo moč zaznati neizpolnjevanja standardov kakovosti.

Odličnost

Glede na intenco po individualizaciji doktorskega študijskega programa Pedagogika, je potrebno kot primer odličnosti izpostaviti vzpostavitev sistema delovnega mentorja študentom. V želji, da bi študent lahko uresničeval individualne izobraževalne cilje, ima na razpolago delovnega mentorja, s katerim pripravita zanj načrt študijskega razvoja.

Priloge:

- soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu.